

planter har det være overvejet at udarbejde 2 lovudkast for henholdsvis frøformerede og vegetativt formerbare planter. Da det imidlertid af andre grunde måttet anses for ønskeligt, at der gennemføres en så vidt muligt ensartet lovgivning om beskyttelse af plantenyheder, er dette ikke sket, men samtidig er det fundet nødvendigt, at der gennemføres særlige regler for frøformerede planter.

For frøformerede planter gør der sig væsentlige afvigelser gældende fra de klonformerede (vegetativt formerbare) planter. Dette gælder især de fremmedbefrugtende arter, hvis afkom aldrig vil være helt identiske med forældreplanterne. Under forudsætning af, at stammerne er fremkommet som resultat af selvstændige, af hinanden uafhængige forædlingsarbejder, må det anses for sandsynligt, at stammerne er forskellige, selvom det hyppigt vil være vanskeligt og derfor meget bekosteligt at påvise forskellen. Under hensyn til, at lovforslagets formål er at fremme forædlingen, der for den nævnte gruppe planter består i at holde stammen på fuldt ydedygtig højde og forbedre denne ved stadige udvalg og krydsninger m. m., hvad der forudsætter en betydelig arbejdsmæssig og økonomisk indsats, og under hensyn til det ovenfor anførte om bekosteligheden ved påvisning af forskelle stammer imellem, bør en virkelig indsats med stammeforædlingen kunne belønnes med tildeling af forædlerbeskyttelse, men kun under forudsætning af, at der er udført et selvstændigt forædlingsarbejde, som skal dokumenteres.

Ud fra dette synspunkt foreslås det, at en sort eller stamme af frøformerede planter skal kunne beskyttes, når den ved officiel afprøvning er blevet anerkendt, og at der for fremmedbefrugtende planter bør gives fritagelse for påvisning af forskellene, når et udført forædlingsarbejde dokumenteres. Beskyttelsen sikres herved på anden måde, nemlig i det væsentlige ved beskyttelse af navnet.

For selvbefrugtende frøformerede planter gør disse forhold sig gældende i et vist, men mere begrænset omfang, idet en selvbefrugtende plante ved kun at modtage arvelige anlæg fra én plante normalt bevarer alle sine karakteristika fra generation til generation. Som hovedregel er der således mindre trang til, at paragraffens bestemmelser skal finde anvendelse på denne plantegruppe, og det foreslås derfor, at for selvbefrugtende planter skal kun første anerkendelse kvalificere som nyhedsmoment. For enkelte selvbefrugtende planter, herunder visse kornsorter, kan det være lige så vanskeligt at beskrive de karakteristiske særegenheder, og der foreslås derfor indført en hjemmel for plantenyheds-

nævnet til i sådanne tilfælde at bringe paragraffens stk. 1, b, i anvendelse på denne gruppe.

Ved den foreslåede ordning, der forudsætter, at stammen er ny, vil bevisbyrden for nyhedsmomentet blive flyttet fra en besværlig konstatering af afvigende træk til det lettere konstaterbare, at der er sket et forædlingsarbejde, hvorved bemærkes, at der hyppigt vil foreligge den situation, at udbyttetallene er forbedret. Pariserkonventionen af 2. december 1961 nævner ikke denne mulighed for at bevise andre omstændigheder, og under hensyn hertil vil der måske kunne rejses tvivl om paragraffens overensstemmelse med konventionen. Bestemmelsen må dog anses for så vigtig, at den mulige tvivl ikke bør forhindre bestemmelsens gennemførelse, idet bemærkes, at der alene er tale om i stedet for at kræve bevis for fysiologiske forskelle at opstille en berettiget lovformodning om disse forskelles eksistens, når forædlingsarbejde bevises.

Reglerne for afprøvning og anerkendelse beror for tiden på årelang praksis, der er udviklet på grundlag af aftaler mellem afprøvningsinstitutionerne og anmelderne, uden at der hidtil har bestået noget særligt lovmæssigt grundlag herfor.

Ved indførelsen af en ordning om beskyttelse af plantenyheder må der ske en samordning med den bestående afprøvningsordning, og dette findes bedst at kunne ske ved, at landbrugsministeren giver regler om afprøvnings udførelse, således som det er foreslået i stk. 2. Det er herved en forudsætning, at reglerne om afprøvning fastsættes uden væsentlige ændringer i den hidtil bestående praksis, og at afprøvning sker ved samme organer som hidtil. Endvidere er det forudsat, at afprøvning ikke skal være betinget af anmeldelse om nyhedsbeskyttelse, og at anerkendelse ikke gøres betinget af registrering som plantenyhed. Derimod har det endnu ikke været muligt at udarbejde et detaljeret forslag til en lovgivning om afprøvningen så lidt som det nærmere forhold mellem en sådan lovgivning og lovgivningen om forædlerbeskyttelse. Et særligt udvalg tænkes nedsat til at behandle dette spørgsmål.

Bestemmelsen i stk. 3 er hentet fra 368. meddelelse fra statens forsøgsvirksomhed i plantekultur om stammeforsøg og stammenavne, jfr. bilag 2, der er bygget på et i sin tid indgået retsforlig og senere aftaler mellem markfrøfirmaerne. For reglens anvendelse er det en forudsætning, at stammen er anerkendt, hvorimod det ikke forudsættes, at stammen er nyhedsbeskyttet. Ved anmeldelse til afprøvning med henblik på anerkendelse forpligter anmelderen sig til at lade stammen få almindelig udbredelse ved